

Marksizem je plod predvsem Karla Marxa, o katerem smo več zvedeli v enem od prejšnjih referatov. Kot Marxovega tesnega sodelavca omenjamo Friedericha Engelsa, ki ima tudi velik zaslug za to filozofsko smer. Nastala je nekje v drugi četrtini devetnajstega stoletja, ko sta Marx in Engels sodelovala pri raznih študijah, Marx pa je že pred tem napisal nekaj zanimivih razprav in kritik. Marksizem je dozoreval kot kritika dotedanje Heglove in Feuerbachove filozofije. Njegovim začetkom sta botrovala predvsem ekonomska doktrina (Smitha in Richarda) in pa pomembnejši utopični socializem. S filozofskega vidika marksizem povezuje dialektiko z materializmom, ki sta temeljni filozofski prvini nove filozofske smeri. Marx je Feuerbachov materializem doživljal kot da le-ta človeka obravnava kot abstrakto ter ne upošteva konkretnih življenjskih pogojev in razmer. Zavedal se je, da mu manjka tudi zgodovinski vidik oziroma razsežnost. Pravi, da v zgodovini obstajajo zakonitosti, ki pa bi jih bilo dobro najti in jih obrniti v človekov prid. Podlaga njegovega predvsem političnega dela je misel, da je zgodovina človekova predmetna ter svet spreminjajoča dejavnost! Marksizem oziroma materilistična dialektika, kakor jo je tudi poimenoval, sloni na temeljnem pojmu »praksa«, ki pomeni zavedno spreminjanje sveta. Vse kar naj nam bi bilo dano je zgodovina, naše izkušnje ki naj bi se prenašale iz roda v rod. Ta del marksizma je poimenovan tudi zgodovinski materializem. V svojih delih je izražal tudi ideje, da se privatna lastnina ukine in da se združuje humanizem s komunizmom. Da je tako Engelsu kot Marxu šlo bolj za spreminjanje sveta se pokaže l. 1848 ko izide njun politični manifest, a ju poraz revolucij po Evropi močno razočara. Eden od delov marksizma, ko se je Marx začel ukvarjati z ekonomsko strukturo kapitalistične družbe, je tudi njegova ideja, da proletarske revolucije vodijo v nov družbeni red, počasi pa brezrazredno družbo. V dvajsetem stoletju je marksizem najbrž precej zamrl, če se ga ne bi oprijela dva pomembna moža- socialista, ki sta krojila zgodovino v prvi polovici 20. stol. To sta seveda Lenin in za njim Stalin, ki pa pomenita tako praktični kot tudi teoretični odmik od filozofskih temeljev marksizma. Za potrebe politike sta ga prikrojila potrebam in interesom birokracije. V dvajsetem stoletju so iz marksizma izhajali in nanj pisali kritike še mnogi. Mađar Lukács, ki je pravil, da je vsak predmet treba opazovati z vidika celote. Bloch je hotel v marksizem vpeljati pojem utopičnosti in upanje, povdarjal pa je humanistični del Marxove filozofije. Marcuse je s psihoanalizo dokazoval, da nekatera dejstva onemogočajo, da bi se krize življenja in družbe rešile po ideji Marxa in želi zmanjšati delež marksističnih idej v takratni filozofiji. Gramsci pa je iz marksizma izpeljal teorijo o vodenju družbe. Razkoj socializma v svetu pa postavlja pod vprašaj razvoj marksizma v prihodnje, saj so prvotne ideje dokaj zastarele.